

більші витрати, адже вони будучи на спрощеній системі оподаткування мали певні пільги і по внесках на соціальне страхування. Виконання вимог цього закону буде сприяти залученню всіх працюючих приймати активну участь у формуванні доходів соціального страхування і повноправно отримувати соціальний захист при настанні страхового випадку. Адже однією із умов страхових виплат є врахування страхового стажу. Закон передбачає нарахування єдиного соціального внеску за ставками з фактичного заробітку (доходу), але не менше нарахування чим з суми мінімальної заробітної плати. Тільки за такої умови буде врахований страховий стаж.

Отже, прийнятий закон забезпечить певні позитивні зрушення у формуванні доходів бюджету фондів соціального призначення. Але щодо бюджету Пенсійного фонду, то його вплив буде не значним. Бюджет Пенсійного фонду вимагає термінового реформування пенсійної системи.

Література.

1. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 №2464-VI // www.vobu.com.ua.

2. Юрков М. Участь підприємств у соціальному забезпеченні працівника // Бюлетень Міністерства юстиції України – 2006. - №10(60) с. 127-133.

БЮДЖЕТНІ ІНСТРУМЕНТИ ПІДТРИМКИ АГРАРНОГО РОЗВИТКУ

**БРОШЕНКО О.В.,* ЗДОБУВАЧ,
ННЦ «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ» УААН**

Перехід на ринкові методи господарювання суттєво ускладнив систему виробничих відносин у аграрній сфері вітчизняної економіки. Зазнала істотних змін структура найбільш важливих факторів економічного розвитку сільськогосподарських підприємств. Домінантне значення в умовах високої динамічної зміни оточуючого середовища набуває фінансова складова економічної діяльності суб'єктів господарювання галузі. В процесі ринкових трансформацій

* Науковий керівник – Стецюк П.А., д.е.н., ст. науковий співробітник

відбулося погіршення фінансового забезпечення виробництва та економічного розвитку сільськогосподарських підприємств. В цих умовах особливої актуальності набули питання зовнішнього фінансування, у складі якого чільне місце належить фінансовим ресурсам державного та місцевих бюджетів.

Однак, не маючи достатніх бюджетних коштів, держава має обмежені можливості для фінансової підтримки перспективного зростання аграрного виробництва. Тому існує необхідність пошуку інструментів, які в умовах обмежених бюджетних можливостей дозволяють ефективно впливати на розвиток вітчизняної аграрної економіки та її основних галузей.

Досліджування наукової літератури свідчить, що питання бюджетної підтримки аграрного виробництва та сільських територій є предметом інтенсивних наукових пошуків цілої плеяди вдатних українських економістів-аграрників. Цим питанням присвячені праці П.І. Гайдуцького, О.Є. Гудзь, М.Я. Дем'яненко, С.М. Кваши, О.М. Могильного, П.А. Лайка, Ю.О. Лупенко, Б.Й. Пасхавера П.Т. Саблука, П.А. Стецюка, О.М. Шпичака [1-10]. В них викладені теоретичні та практичні вирішення найбільш актуальних питань досліджуваної проблеми.

Одночасно існує необхідність розширення наукового пошуку у сфері бюджетного фінансування аграрного розвитку, актуальність якої зростає в умовах членства нашої держави в СОТ та глобальної фінансової кризи.

Аналіз бюджетної підтримки аграрного виробництва з позиції пошуку інструментів, які дозволяють ефективно використовувати обмежені державні фінансові ресурси та впливати на розвиток і підвищення конкурентоспроможності вітчизняного сільськогосподарського виробництва.

Для України сільське господарство є важливим сектором національної економіки, що істотно впливає на динаміку її розвитку. В залежності від стану аграрного сектору економіка може отримати позитивний імпульс для розвитку, або ж загрозу створення кризового потенціалу, який гальмує загальний прогрес. Враховуючи це, в економічній політиці держави йому належить пріоритетне місце.

Бюджетним кодексом України передбачено здійснення державної підтримки підприємств реального сектору шляхом прийняття та реалізації цільових програм. Завдяки їм досягається концентрація фінансових ресурсів, отриманих з різних джерел, на

найбільш актуальних економічних та соціальних проблемах. З огляду на це, у 2007 р. прийнята Державна цільова програма розвитку українського села на період до 2015 року. Вона має на меті забезпечення комплексного розвитку сільських територій, який наблизить життя сільського населення до рівня міського; росту конкурентоспроможності вітчизняного аграрного сектору; підвищення рівня зайнятості та економічної мотивації сільського населення; створення екологічно безпечних умов для життєдіяльності населення, збереження навколишнього природного середовища та раціонального використання природних ресурсів, особливо земель сільськогосподарського призначення.

Вирішення цих завдань потребує удосконалення системи державної підтримки і, зокрема, використовуваних бюджетних інструментів реалізації аграрної політики.

На нашу думку акцент має бути зроблений на організаційно-правове забезпечення ефективної діяльності сільськогосподарських підприємств для збільшення їх вкладу в економіку регіонів та держави в цілому.

Важливими завданнями в цьому контексті є сприяння державних органів реалізації продукції аграрних підприємств на регіональні, міжрегіональні і міжнародні ринки. Мається на увазі те, що нерідко створюються штучні адміністративні бар'єри для сільськогосподарських підприємств, які обмежують їх доступ на товарні ринки. Крім того, існує нагальна потреба посилення антимонопольного захисту малих та середніх товаровиробників, які потерпають від посередників.

Інституційною основою вирішення окресленого кола питань є удосконалення форм та методів взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування з малими і середніми підприємства на території їх компетенції. Цьому сприятимуть заходи, спрямовані на розвиток інформаційної, консультаційної та інноваційної інфраструктури забезпечення виробничої й інвестиційної діяльності.

Нагальним є питання професіонального об'єднання аграрних підприємств та розвиток форм їх саморегулювання і самоврядності, які сприятимуть захисту їх економічних і соціальних інтересів.

Відомо, що більшість сільськогосподарських підприємств не мають достатніх обсягів власних коштів для фінансування інвестиційної діяльності. З метою вирішення цього питання доцільна бюджетна підтримка інвестиційних проєктів шляхом надання

бюджетних кредитів та державних гарантій. Пріоритетами в цій сфері можуть бути проекти впровадження у сільськогосподарське виробництво ресурсо- та енергозберігаючих технологій; розвитку зеленого туризму; проекти молодих підприємців та соціально незахищених груп населення; розвитку аграрного підприємництва в депресивних населених пунктах; інноваційні проекти, що мають високий рівень рентабельності.

Таким чином, запропоновані заходи навіть в умовах ресурсної обмеженості бюджетних коштів будуть сприяти посиленню вплив бюджетних інструментів на розвиток аграрного виробництва та соціальної сфери села.

Література.

1. Аграрна реформа в Україні / [П. І. Гайдуцький, П. Т. Саблук, Ю. О. Лупенко та ін.]; за ред. П. І. Гайдуцького. – К. : ННЦ ІАЕ, 2005. – 424 с.
2. Гудзь О.Є. Сучасний вимір фінансового забезпечення виробничої діяльності агроформувань // Облік і фінанси АПК. – 2008 – №2. – С.8-12.
3. Дем'яненко М.Я. Фінансові проблеми формування і розвитку аграрного ринку (доповідь) / М. Я. Дем'яненко // Економіка АПК. – 2007. – № 5. – С. 4–18.
4. Державне регулювання розвитку виробництва конкурентоспроможної продукції АПК в умовах інтеграції України в Світове співтовариство: звіт про науково-дослідну роботу (заключний) / [С. Кваша, О. Гойчук, П. Кроп та ін.]. – К. : НАУ, 2004. – 140 с.
5. Могильний О. М. Регулювання аграрної сфери / О. М. Могильний. – Ужгород: ІВА, 2005. – 400 с.
6. Лайко П.А. Фінансове забезпечення сталого розвитку регіонів // Наукове забезпечення сталого розвитку сільського господарства в Поліссі України. - К.: ТОВ «Альфа», 2004. – С. 111-130.
7. Пасхавер Б.Й. Ціноутворення у фінансовій системі продовольчого ринку / Б. Й. Пасхавер // Економіка АПК. – 2007. – №5. – С. 29–33.
8. Агропромисловий комплекс України : стан, тенденції та перспективи розвитку: інформ-аналіт. зб. (вип. 6) / [за ред. П. Т. Саблука та ін.]. – К.: ІАЕ УААН, 2003. – 764 с.
9. Стецюк П.А. Еволюція форм і методів державної підтримки вітчизняних сільськогосподарських товаровиробників / П. А. Стецюк // Фінанси в процесі реформування агропромислового виробництва; за ред. М. Я. Дем'яненка. - К.: ІАЕ УААН. - 2002. - С. 48-68.
10. Ціноутворення в процесі реформування агропромислового комплексу України (1990-2001 рр.) / За ред. д-ра екон. наук, проф., акад. УААН О.М. Шпичака. – К., 2002. – 498 с.